

תקום וערת הקירה

אשר שמעתי / לא אשכח. הניחו לי עם אזיקי הכובלים מטופי והמעיקים על רוחי / לא לשווא עליתי עד כלות לפסגות השעבוד לנשמת החרות / שכבשתיה בלהב חיי והרכנתי על גופה הקודח / כפות עורי ששאלו לרעות / והשיבו בגחליליות סער וגעש מרדני הדר לאדם.

גם אם תובילוני בגשם ריסי יראוכס / אכה בכס עם קיץ נפשי וברעמים תהלכו כבני נידוי / אשר שמעתי בבוקר יום רחוק מת"א. / המשפּשפת עיניה מתודמת השתיקה לשאת לא אוכל. / דם נשפץ עלומים נגדעו מעצי הזית ההרג שם הצלקת / באורות הכחולים שבמראותי. /

מי שנתן האות ושמן בעימקי הקברים גופותיהם / פיור תימרות שיטנה בטירה. עראבה. כפר כנא וסכנין / דקר בשרי וחתך מחזות עמו אנושיותו. תוגה מכסה ענני שמיים / הסתר לאה מלהאיר / שישה שזופים כאדמה בושם העפר ארוג מידי אימט / ותפור מנופי אבותיהם.

אחפוץ במות האיבה, בטוהר ביתי קיומי.

יבי, תל-אביב

הכל בליכך פשוט

הם יחזרו לסדר-היום שלהם, כמו תמיד. כמו אחרי כל המילחמות. שהרגו בהן את כל החברים שלי ושל אחרים. כמו אחרי כל העמדות-הפנים ומסיבות-העיתונאים. שבהן הם חייכו אל האומה והסבירו לכולם שזה לא-כליכך נורא ויהיה בסדר. כמו אחרי הוועדות והדיונים. כוסות-הקפה והמראיינים הנוצצים, ההשמצות ולחיצות-הידיים. אני... זוכר רק את הידיים הקרות של אלה שסחבתי על הגב אל נגמ"ש ההרוגים. מעולם לא אהבתי רמטכ"לים. או לובשיי מדים בכלל.

לי לא איכפת מה קבעה ועדת-אגרנט. או מה השיב לה דדו. לא איכפת לי שמשוה דיין יהיה נשיא המדינה וגולדה המלכה. לא איכפת לי אפילו שזבולון המר יהיה ראש-הממשלה וחלפון שר-הביטחון. למרות שאני בטוח שהייתי חי טוב יותר בלעדיהם.

איכפת לי רק המהירות שבה הם מצניינים עינים את כל המחבלים והמתים. כל החברים שלי. מתחת לשולחן. דוסקים עם הפטיש. וחווים לחיים הרגילים שלהם. אני לא יודע על מה הם דנים ומדברים כל הזמן. ולמה הם רוצים להסתיר את זה תמיד ממני. מה שבטוח הוא שהם צבועים. שהם שונאים את דדו. שהם פחדו ממנו ושהם אינם מפקדים ממני.

חבר שלי, כמה ימים לפני שנהרג, אמר לי: "לא איכפת לי מי יהרוג אותי. לא משנה לי מי מפקד עלי, מי הרמטכ"ל שלי, מי שר-הביטחון, מי ראש-הממשלה. משנה לי שלא אמות. זה הכל. וזה פשוט לי נורא."

ההלוויה שערכו לו, האמינו לי, היתה הרבה פחות מרשימה מן שערכו לדדו. גם לא קברו אותו בהר-הרצל. אלא ב"בית-קברות קטן באיזה כפר נידח. את ארונו נשאו סג"מים צעירים ואף אחד לא בכה. למרות שהיה רק בן 20 במותו ולא הספיק לעשות עוד כלום בחיים. אם היו נותנים לו צ'אנס, אולי היה יכול להיות רמטכ"ל פעם. גם מהגווייה שלו, האמינו לי, לא נשאר הרבה.

או לפחות למענו, ולמען כל החברה שאכלו את מה שבשלתם בשבילם, ומצאו עצמם צועקים מכאבי עופרת, הפסיקו עם ההלוויה הלאומית לדדו ז"ל. חידלו מי הצביעות, ודי עם המירוץ המטורף לתיק המיוחל והמכובד.

כולנו, גם המתים, מכירים את כולם. הארץ קטנה. ולא תמיד שוכחים מהר.

מאיר דורון, רחובות

הרב לוינגר חי

כותרת בעיתון הארץ מ-22.4.76: "1 במאי גוסס"

ברור שצריך להתעלם מאי-אלה ארצות ננסיות. כגון אלבניה, סין ועוד שכמותן. החוגגות את הגיהפועלים. לעומתן, ב"ארצנו, הרב לוינגר חי.

דניאל ריון, קריית מוצקין

TIME MENTHOL מנטול

מרעננת ועדינה בכל עת ובכל עונה

תערובת אמריקאית * בטעם מנטול רענן * קינג סייז פילטר * תוצרת דובק